

Бібліотечно-інформаційна сфера України потребує постійної уваги, нових рішучих кроків уперед. Адже, не маючи на сьогодні цілісної державної концепції розвитку (модернізації) галузі, реалізацією лише окремих, фінансованих зарубіжними організаціями проектів справу не вивести на рівень сучасних міжнародних стандартів. Слід зазначити, що провідні бібліотеки України вже розробляють відповідні стратегії, концепції, де питанням модернізації, інноваційного розвитку, комплексного впровадження інформаційно-комунікаційних технологій, удосконалення мережевих сервісів надається особливо велике значення.

Насамперед, відзначимо прогресивні ідеї щодо ролі сучасної бібліотеки в суспільстві, представлені в Концепції модернізації Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка (ХДНБ). Її пріоритетом було визначено користувача, ефективність, комфортність та швидкість інформаційного обслуговування, і, таким чином, розвиток техніко-технологічних складових став першочерговим.

<...> Головними складовими концепції стали інженерний, технологічний і соціальний проекти, які в сукупності, як наголошують розробники, забезпечать інтелектуалізацію інформаційних технологій та інженерної інфраструктури бібліотеки, а в поєднанні зі структурною перебудовою та сучасною організацією праці дають змогу ХДНБ надавати читачам якісно нові інформаційні продукти.

На досягнення нового рівня розвитку інформаційних ресурсів і матеріально-технічної бази спрямована і реалізація концепції розвитку Національної історичної бібліотеки України (НІБ України). Головною метою реалізації концепції має стати утвердження модернізації НІБ України, і на цій основі передбачаються подальші якісні зміни у формуванні інформаційно-культурного простору, обслуговуванні користувачів, у збереженні і водночас у забезпеченні доступності документної бази бібліотеки. Розглядаючи інформаційні ресурси НІБ України як стратегічну складову всієї ресурсної бази бібліотек країни, від яких залежить соціально-економічний, культурний, духовний розвиток нації, розробники концепції ставлять собі за мету вироблення стратегії модернізації роботи бібліотеки, її бібліотечно-інформаційних ресурсів відповідно до вимог часу і запитів користувачів. Для досягнення стратегічних цілей та сталого розвитку установи визначено шість векторів поступу. Вони спрямовані на підвищення доступності послуг, інтенсивне впровадження інформаційних технологій, досягнення ефективного поєднання можливостей традиційної та електронної бібліотеки, орієнтацію сервісів на вимоги та сподівання користувачів,

комплексне вирішення кадрових питань, розвиток матеріально-технічної бази тощо.

У квітні 2012 р. підготовлено проект «Концепції розвитку Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського на період до 2015 р. та подальшу перспективу». Як зазначають її розробники, затверджений Указом Президента України від 12 березня 2012 р. № 187 «Національний план дій на 2012 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010–2014 роки “Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава”», який визначає завдання (п. 54.5) щодо забезпечення науковим установам на базі НБУВ доступу до міжнародних наукових баз даних; ухвалене 21 березня 2012 р. Комітетом з питань науки і освіти Верховної Ради України рішення про заходи щодо поліпшення роботи НБУВ за результатами розгляду її діяльності, а також передбачена постановою Кабінету Міністрів України від 17 серпня 2011 р. № 956 участь НБУВ у реалізації Державної цільової національно-культурної програми створення єдиної інформаційної бібліотечної системи «Бібліотека-XXI» закладають надійну основу для активізації роботи з модернізації діяльності бібліотеки, посилення її ролі у формуванні національного науково-інформаційного простору.

Концепція розвитку НБУВ спрямована на поетапну реалізацію комплексної структурної, організаційної, технологічної перебудови її діяльності, технічне переоснащення, розвиток форм і методів бібліотечно-інформаційної роботи, впровадження новітніх бібліотечних сервісів, активне входження бібліотеки на ринок науково-інформаційних послуг. На першому етапі модернізації діяльності НБУВ (2012–2015) передбачається реалізувати комплекс заходів, які згруповані у 16 проблемно-тематичних блоків – від питань удосконалення процесів формування науково-інформаційних ресурсів (ресурсна стратегія, сервісна стратегія і т. д.) до заходів з технічного переоснащення комплексу діючих корпусів НБУВ та розгортання проектування і будівництва додаткового корпусу бібліотеки.

Слід зазначити, що сьогодні, крім програм розвитку провідних вітчизняних бібліотечно-інформаційних центрів, успішно реалізуються і відповідні регіональні проекти, зокрема «Обласна програма розвитку бібліотечних закладів Черкаської області на 2008–2012 рр.», «Регіональна цільова програма розвитку публічних бібліотек у Луганській області на 2011–2015 рр.», «Регіональна цільова програма розвитку публічних бібліотек Донецької області на 2012–2015 рр.» тощо.

Сучасне швидкоплинне життя вимагає від фахівців також розроблення довготермінової загальнонаціональної стратегії розвитку бібліотечно-

інформаційної сфери України. Беручись за цей проект, украй важливо враховувати вже набутий досвід і перспективи розвитку як провідних світових, зокрема США, Канади, Великобританії, Франції, Росії, Нідерландів, так і вітчизняних бібліотек. Чи не на першому місці тут стоїть вироблення консолідованої концепції розвитку національних та державних бібліотек України, а згодом і всієї бібліотечної системи (*Воскобойнікова-Гузєва О. Модернізаційна стратегія розвитку вітчизняної бібліотечно-інформаційної сфери // Бібліотечний вісник. – 2012. – № 5. – С. 16–18*).